

24 ta' Lulju, 1946.

Imhallee:

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Francesco Bonnici *versus* Maria Schembri et.

**"Gratuity" — "Dependants" — Interpretazzjoni —
Superannuation Act, 1914.**

L-interpretazzjoni ta' l-Istatut Imperjali "Superannuation Act, 1914", li tahtu jsir il-hlas ta' "gratuity", għandu jkun il-kriterju deċiżiv biez wieħed jgħid jekk dik il-"gratuity" tappartjenix lill-werrieta tal-persuna mejta li in konsiderazzjoni tas-servizzi tagħha tiġi mballsa dik il-"gratuity" jew lid-"dependants" tagħha.

Skond dak l-Att, il-"compassionate gratuity" hija pagubili mhux lill-"personal representatives" tal-mejjet, imma lid-"dependants"; u għadhekk ma tidholx fl-eredità tal-mejjet.

Il-Qorti — Rat ie-ċitazzjoni li biha l-attur ippremetta illi hu u l-konvenuta qasnu bejniethom il-flus li kienu depożitati fil-banek, provenjenti mill-eredità ta' hufom Carmelo Bonnici, u hallew in komuni l-immobili pertinenti lill-istess assi ereditarju; u illi l-konvenuta dahhlet minn għand l-Awtorità tad-Dockyard £60 pertinenti lill-istess assi ereditarju ta' Carmelo Bonnici bhala "bonus" jew "gratuity", jew natura oħra ta' kumpens, dovut lil Carmelo Bonnici in konsegwenza tas-servizz tiegħu fid-Dockyard fuq insennami; u illi l-konvenuta rri-fjutat li taqsam anki dan l-ammont bejnha u l-instanti, uniċi eredi ta' l-insennami hufom Carmelo Bonnici; u talab li jiġi dikjarat u deċiż illi l-attur imissu l-ammont ta' £30 sterlina

mill-ammont li hija nkassat mill-Awtorità tad-Dockyard in raġun tas-servizi ta' l-insemmi Carmelo Bonnici għall-kawża fuq insemminja, u dan għaliex l-attur huwa wiehed miż-żewġ eredi, skond il-liġi, ta' l-insemmi Carmelo Bonnici; u billi s-somma nkassata dahlet fil-komunjoni ta' l-akkwisti konjugali eżistenti bejn il-konvenuta u żewġha. l-istess konvenut Francesco Scheimbri jiġi kundannat iħallas lill-instanti l-ammont ta' £30, nofs oġoè l-ammont fuq insemminja nkassat minn martu l-konvenuta, u dan bhala sehm u minn dak l-ammont ereditarju. Bl-interessi legali mid-data tan-notifika ta' dan l-att, u bl-ispejjeż, komprizi dawk ta' l-ittra ufficjali tal-11 ta' Jannar 1946, kontra l-konvenuti ngunti biex jidhru għas-subizzjoni;

Omissis;

Ikkunsidrat;

Illi mill-provi deher illi wara l-mewt ta' Carmelo Bonnici, li jiġi hu l-attur u l-konvenuta, giet imħallsa lill-konvenuta mill-Awtorità jiet Navali s-somma ta' £60. L-attur qiegħed jippretendi illi nofs din is-somma juisse lilu bhala ko-eredi, flimkien mal-konvenuta, ta' l-insemmi jhuhom komuni;

Illi mix-xhieda tar-rappreżentant tal-Kaxxier tad-Dockyard, il-P.L. Giovanni Mangion, fol. 19, jidher illi din is-somma giet imħallsa lill-konvenuta taht it-tielet section tas-Superannuation Act, 1914;

Illi hu ċar illi l-interpretazzjoni ta' l-Istatut Imperjali, li tahtu sar il-ħlas, għandu jkun il-kriterju deċiżiv biex wiehed jgħid jekk hijiex sewwa t-teżi ta' l-attur, jew inkella dik tal-konvenuti;

Illi kien hemm diversi Superannuation Acts, jigiġifieri dak ta' l-1834, dak ta' l-1859, dak ta' l-1866, dak ta' l-1887, dak ta' l-1892, dak ta' l-1909, u dak tal-1914 (ara "The Complete Statutes of England", Halsbury, Vol. 16, pp. 122-180-239-567-686-742 u 773). Id-dispożizzjoni rilevanti għall-każ hi dik insemminja mix-xhud Mangion (section 3 ta' l-Att ta' l-1914), li tgħid hekk:—

"If any person dies while in his employment, being a person to whom a gratuity might have been granted under section 4 of the Superannuation Act 1887 if at the time of his death he had retired from such employment owing to infirmity of mind or body, the Treasury may, if they think fit, grant to

his dependants such compassionate gratuity as they might have granted to the deceased person, had he so retired";

Illi għandu jiġi notat illi dina l-“compassionate gratuity”, skond id-dispożizzjoni ċitata, hi pagabili mhux (bhal f’każijiet oħra taht l-Attijiet fuq imsemmija) lill-“personal representatives of the deceased” (ara, per eżempju, art. 1 ta’ l-istess Att ta’ l-1914), imma lid-“dependants”. Meta l-espressjoni uzata tkun “personal representatives”, jew “legal representatives”, allura s-somma mħallsa tifforna parti mill-“general assets” tal-mejjet, u tmiss għalhekk lill-eredi tiegħu (ara “Words and Phrases Judicially Defined” ta’ Burrows, Vol. III, taht “Legal Personal Representatives” — *Librerija tal-Qrati Superjuri*);

Illi però, f’dan il-każ il-lokuzzjoni tas-section 3 fuq ċitata turi ċar illi dan il-ħlas, avvolja s-somma tiġi kalkulata fuq l-“average wages” ta’ l-aħbar tliet snin u fuq iż-żmien tas-servizz tal-mejjet, hu ħlas li qiegħed isir lid-“dependants”, u mhux lill-“executors or administrators”, jew lill-“personal representatives”, jew, komunkwe, lis-suċċessuri universali jew partikulari, jew lill-aventi kawża tal-mejjet;

Illi għalhekk, f’każijiet analogi, ġie dejjem ritenut fil-ġurisprudenza ingliża (li peress li si tratta ta’ Att tal-Parlament Imperjali, għandu jkollha piż fil-materja) illi “the right of the dependants to receive compensation under the Act (fil-każ il-Workmen’s Compensation Act) is an independent right given by the Statute itself, and is not derived through the workman... ..” (ara Halsbury, Vol. 34, page 896, para. 1230), u l-ġurisprudenza ċitata, partikolarment fin-nota (b) in kalċe);

Illi l-proċedura segwita lokalment, kif indikata mix-xhud Mangion, hi konformi għal din l-interpretazzjoni. Difatti l-Awtoritajiet tad-Dockyard jgħbru dawk l-informazzjonijiet li jidhrillhom, u dawn jinbagħtu barra minn Malta sabiex isir l-“award”, prezumibilment mit-Treasury, li, kif jidher mid-dispożizzjoni ta’ l-Attijiet fuq imsemmija, “passim”, hi d-Dipartiment inkarikat li jiddeċidi finalment (ara section 9 Superannuation Act 1887, pag. 569 tal-Vol. 16 Halsbury, u n-nota in kalċe għal dik is-section);

Illi għalhekk, la darba din il-“compassionate gratuity” hi ħlas li jsir lid-“dependant” “ex jure proprio”, u mhux “ex ju-

ribus" tad-decujus, u la darba dan il-hlas sar lill-konvenuta bhala "dependant", l-attur ma jistax jippretendi xejn;

Konsegwentement tiddecidi billi tichad it-talba ta' l-attur;

L-ispejjeż, atteża n-novità tal-kwistjoni, jibqgħu bla taxxa; id-dritt tar-registru ghak-kariku ta' l-attur.
